

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciones Sive Conceptvs Theologici, De Praecipvis Omnivm Sanctorum Festiuitatibus, ab omnium Sanctorum Festo ad Pascha vsque occurentibus

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1614

In festo Annunciationis B. Virg. Mariæ. Necessariam fuisse generi humano Christi incarnationem. Deinde in Euangel. explicatione agitur de Legato Dei Angelo Gabriele, & variæ figuræ adferuntur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54700)

ce pretium perfoluetur. Nunc igitur, dimittis seruos tuos in pace, ô lux hominum: iam læti morimur, certi nimirum, Portas cœli, quæ hætenus clausæ fuere, patentés iam nobis & apertas fore, vt gloria cœlesti vna cum gloriosissima Virgine matre tua perfruamur, cuius nos compotes reddant Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, Amen.

IN FESTO ANNUNCIATIONIS DEIPARÆ VIRGINIS Mariæ.

Missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilee.
Luc. 1.

FIGVRA.

Cvm Abraham Patriarcha seruum in Mesopotamiam ad quærendam filio vxorem mittere destinasset, eum potissimum ad huius legationis functionē, qui cæteris & ætate & rerū gerendarum peritia antecedere videbatur, selegit, vt tanto plus ponderis, auctoritatēq; ipsa legatio haberet. Hanc porro figurā hodierna die completā cernere est, vido hic namq; à Patre æterno, Angelorū primū & præ cæteris perfectissimū, in mundum destinari, vt gloriosissimam Virginem Mariam honorificis verbis salutet; eamq; in sponsam ac matrem vni-
geniti filij eligat, & adoptet. O vere diuinam & eximiam legationem, cui similis nulla vnquā in mundo extitisse visa est! Iam s. dies illa aduenit, ô Virgo, qua infelicis Eue delictum, & errorē refarcies; quā mundo perduto salutem affers, quā Dei mater effici-
eris. O felix nuntium! ô lætam ter & amplius legationē! hodie quoq; ô mater gloriosissima, ac genitrix Creatoris eminentissima, ad tuas laudes de-
prædicandas, mysterijq; huius magnitudinē decla-
randam

208 INFESTO ANNUN. B. VIRGINIS
randam, tuo nobis auxilio & patrocinio adis-
cesse est: quod vt melius à te precando obtine-
valeamus, eisdem, quibus te olim hic Angelus
verbis salutabimus.

A V E M A R I A.

Psalm. 35.
Necesse erat, Auditores, quoniam vnus homi-
nis culpa totum mortale genus perditum erat, à
diuino Consilio iam ab æterno ita constitutum
fuerat, Filium Dei humanam naturam assumere,
& sublime illud mysterium, abyssum illam pro-
fundam, Euripum illum tot refluxibus & fluxibus
mirabilium subiectum, contingere. Ita namque
prænuntiauit, & præfagijt Psalmographus in per-
sona Christi Iesu, cum ait: *Sacrificium & oblationem
nolui: aures autem perfecisti mihi, & holocaustum pro
peccato non postulasti, tunc dixi, Ecce venio. In capite libri
scriptum est de me, vt facerem voluntatē tuam, Deus meus
volui, & legem tuam in medio cordis mei.* Quali diceres,
Initio magni illius rerum futurarum libri scriptum
est, ego, vt carnem humanam assumerem: equidem
haud abnuo. Sed ecce paratum me ad descenden-
dum, paratum ad sustinenda supplicia, paratum
ad mortem subeundam, paratum ad satisfaciend-
dum pro peccatis hominum; quæ nullis eluenda
lacrymis, nullis redimenda sacrificijs, oblationi-
busque videantur.

Vix decreuerat Rex Israel Achab aduersus Syri-
am arma sumere, quin statim mutarit habitum, &
purpura & diademate relicto, plebeium amictum
sumpserit. Quo edocemur, p̄uiso ab omni æterni-
tate peccato, & bello aduersus inferos ad hominē
redimendū declarato, necesse fuisse, Verbum illud
æternū, quod natura vniuersi rex est, habitū mu-
tare, & ipsum relicto regis diuinitatis insignibus,
huma-

humanam formam & habitū assumere decreuisse.

Tradunt rerum naturalium auctores & medici, tantā imaginationis & apprehensionis in hominum generatione vim & efficaciam esse, ut infans eius, quācumque mater eum concipiendo in mente & imaginatione habuit, rei signum aliquod semper præferat: cuius rei evidens exemplum in Genesi legimus, cum oves Iacob virgulas diuersicolores intuitæ, maculosos quoque fœtus edidit. Cum igitur magnus ille Pater Filium suum ab æterno generando, eum ex infinita sui ipsius, & omnium creaturarum, quarum omnium caput & princeps ipse homo est, cognitione & apprehensione produxerit; necesse profecto erat, ut filius in se ipso idem præferret, & signum aliquod hominis, quæ Pater in mente eum generando habuit, ostenderet. Hinc *Verbum caro factum est*: ut ait Ioannes: *hinc habitu inuentus est ut homo*, ut ait Paulus.

Gen. 30.

Ioan. 4.

Philip. 2.

Imprimis vero sacer ille Domini aduentus, hæcque eius incarnatio, quoniam homo peccauerat, necessaria erat: nulla enim in mundo creatura, quæ hominum peccatis & delictis apud Deum satisfaceret, præter filium Dei humana carne indutum, apta reperiebatur. Proponite, quæso vobis ob oculos miserum illum Paralyticum, qui triginta octo annos apud piscinam probaticam languens, quæ hominem non haberet, qui in eandem illum deiceret, decubuerat. Hic ipse credite Auditores, humani generis imaginem referebat, quod iam à quatuor aut quinque annorum millibus, ægrum, & paralyti distentum iacuerat, paralyti, inquam, peccati originalis: cum nullus prorsus mortalium, aut nulla creatura, quæ id persanare posset, reperiretur, donec tandem ipse Christus ad nos humana carne circumdatus descendit.

Matth. 9.

De SS. tom. 1.

o

Mirum

4. Reg. 4.

Mirum est, & pene incredibile, quoniam dolor
 misera illa Sunamitis vnico filio orbata & quolibet
 crymis suffusa, ad Elizæum prophetâ properari
 eiusq; sese pedibus prouoluerit: cuius ille lachry-
 mis & lamentis euictus puerû vna cum baculo ad
 eius ædes præmisit. Sed cum irritû esset quicquid
 ille tentaret, ipsum Elizæum eodê se conferre ne-
 cesse fuit: qui q̄ primum vt eo venit super mortu-
 mēbra extēsus procubuit, & manus manibus, ori-
 os, pedib⁹ pedes, oculos oculis applicans, seseq; in-
 curuans, omnia mēbra calore corporis & habitus
 sui refouit, & calefacta ad vitam reuocauit. Quam
 euidenter nobis & manifeste, ô Sunamitis, miserû
 mortale genus exprimis, cui⁹ ipsa figuram videtur
 gessisse; eius namq; primogenit⁹ Adâ, atq; adeo ois
 eius posteritas, cū peccato extincta & mortua es-
 set, tantû ipsa importunis & assiduis precib⁹ apud
 Deû, magnum illû Elizæû effecit, vt misericordia
 & pietate cōmotus intrinsecus, tot Giezos, tot Pa-
 triarchas, tot Prophetas, tot reges miraculorû ba-
 culo intractos miserit. Sed frustra: nunq̄ n. miserû
 illû mortuû vitæ restituere potuere: ita vt ipsum
 met Deû clamore & eiulatu miseræ mortalitatis
 excitatû descendere necesse fuerit (clamabat namq;
 Psal. 142. *Inclina Domine caelos tuos & descende:* & alio item loco
 Exod. 4. *Mitte Domine, quē missurus es.*) Qui cū mundû hunc
 ingressus esset, domû scil. in qua mortuus ille iace-
 bat, os suum ori, & oculos oculis applicans, ex eius
 sese infirmitati accōmodans, è Deo hominem, ex
 æterno & infinito mortalem efficiens, potentiam
 minuens, seseq; incuruans, inclinans, & deiiciens,
 miseram naturam humanam ad vitam reuocauit.

Extremum vitæ periculû Mardocheo totiq; Iu-
 daorû nationi certissime imminebat, nisi magnus
 ille Assuerus pauperculâ & plebeiâ Esther in con-
 iugem

Psal. 142.

Exod. 4.

iugem adoptasset: quod ille tanto amore prosequeretur, ut statim à nuptijs cruentum hoc de omnibus truncandis Iudæis decretum, iam iam executioni mandandum, reuocaret, Amanum vero Iudæorum hostem iuratis. omnisque calamitatis Iudaicæ architectum & machinatorem à ligno suspendi iusserit, Mardochæum quoque purpura indutum, regioque infidentem equo per omnes urbis vicos & plateas duci; summisque affici honoribus. mandarit. Scriptura vero subitam hanc rem faciendam, repentinamque metamorphosim exaggerans addit; *Iudæis autem noua lux oriri visa est, gaudium, honor & tripudium*: Miser hic Mardochæus, humanum genus erat: sane & nisi sumus ille Assuerus, Verbum scilicet Patris, vilem illam Esther nostram scilicet humanitatem, sibi in coniugem adoptasset, omnes haud dubie ad mortem adiudicati perissemus. Hic scilicet est Domine, hic est o sacer Assuere, in mysterio nimirum incarnationis tuæ humanam naturam induendo, ubi ingens ille amor tuus eluxit, ubi infinita bonitas, & benignitas tua immensa apparuit. Nam post diuinam hanc copulam sacrumque connubiū, diram illam mortis sententiam aduersus miserum mortale genus latam reuocasti, Sathanam velut Amanum mori coegisti, hominemque ad sublimes diuinitatis gradus, velut alterum Mardochæum sustulisti. Tunc nempe hominibus noua lux oriri visa est, gaudium honor & tripudium.

Iustinus & Valerius Maximus, magni uterque nominis & potestatis scriptores, ingentem Codri ultimi Atheniensium regis in patriam amorem, magnis effecerunt laudibus. Hic enim cum ingenti hostium exercitu Attica regio debilitata ferro ignique vastaretur, diffidentia humani auxilij ad Apollinis Delphici oraculum confugit: perque legatos sciscitatus est quomodo tam graue bellum discuti posset. Respondit illud, non aliter Athenas victrices fore, aut bello finem,

*Iustin. l. 2.
Val. l. 5. c. 6.*

nē, nisi rex ipse hostili manu occidisset. Quod quidem non solū totis Atheniensium castris, sed etiam aduersarijs percrebuit. Eoq; factum est, vt ediceretur, ne quis Codrum vulneraret. Verū ille depositis imperij insignibus, familiarem cultū induit, a palātium hostium globo se obiecit, vnumq; ex his falce percussum, in cædem suam compulit, cuius inieritu, ne resp. concideret, effectum est.

Quam euidenter, & ad oculū nobis hæc historia incarnationis mysteriū repræsentat? Erat quippe mundus turbis grauissimis plenus, plenus bellis, bellis sc. aduersus Deum, aduersus Diabolos, atq; omnia motibus & perturbationibus exagitabatur. Verbum illud Patris toties sacrū illud SS. Trinitatis oraculum cōsuluerat, quam ratione omnes illę turbæ motusq; sedari & cōponi possent, & vera ac stabilis in mundo pax conciliari. Hoc tandem responsum redditū est aliā pacis ineundæ, bellisq; cōponendi rationem non esse, q̄ vt ipsummet Verbum mortem oppeteret. Ipse igitur quieti & vitæ subditorum vitæ sua postposita, ad mortem oppetendam sese præparat: cumq; sciret diabolos, cum quibus bellum gerebat, quiq; tyrannorum moti toti mundo imperabant, nunquā ei mortem illaturus, si eum dignoscerent, habitum commutauit, humanā naturam induendo: atq; ita mutata veste cum hoste in diro passionis conflictu decertans, in prima acie, in mediā crucis rabie occubuit: & statim à morte eius pax confirmata fuit, q̄ ipsi angelis in nocte natiuitatis Dominicæ hominib. annuntiarunt dicētes, *Et in terra pax hominibus: eius porro cōfirmatio in cruce peracta est, cum nimirum ipsi Dominus exspirans in cruce voce magna clamauit, consummatū est: quasi diceret, Omnia nunc peracta sunt, pax iam pacta est, bellum finem accepit* iam

Matth. 2.

Matth. 27.

iam turbæ quieuerit; quin & Apostolis eadem statim à prælio confecto denunciata fuit: *Pax vobis, Luc. 24. nolite timere.*

Quam præclaram huiusce rei figuram in Ionæ ^{Ion. 1.} Prophetæ historia legimus? Cum enim vehemens in mari tempestas exorta fuisset; ipsaq; nauis qua Propheta vehebatur, ingentibus procellis aquarumque vorticibus concuteretur; & omnes in extremo periculo constitutos sese viderent, ac naufragium iam iam imminens pertimescerent, exclamare Ionas cœpit: *Tollite me, & mittite me in mare, & cessabit mare à vobis.* Primum illud, ô Verbum æternum, ac vere mundi Iona, protoplasti peccatum, tantam in mundi huius pelago tempestatē excitauerat, tanto impetu humanæ naturæ cymbam concusserat, vt generale quoddam & commune damnationis periculum omnes sibi instare pertimescerent. At te, ô admirande Iona, hominū assumēte naturam, & in passionis mare te præcipitem dari sinente (de quo dicitur, *cessauit mare à nobis*) tempestas sedata, ac prior illa aëris serenitas reuersa est.

Ecce & alium conceptum. Cum Ezechias Rex ^{4. Reg. 20.} æger ad mortē vsq; lecto affixus, decumberet, accessit ad eum Isaias Propheta, qui afflictū blandè cōsolatus est, & vitæ tempus ei à Domino prorogatum nunciauit: q; cum Rex ipse vix crederet, ait Propheta, sese in eiusce rei signum & confirmationem effecturū, solis vt umbra decem in horologio gradibus retrocederet. Hoc de te narratur, ô homo: cum enim peccati originalis febris vexatus ad mortem vsq; infirmus decumberes, tot ad te Prophetæ, tui consolandi ergo, venēre, q; tibi certissime affirmarunt, te ex morbo illo infirmitatēq; nō moriturū: & in eius rei stabilimentum, & redemptionis tuæ veritatē, solem iustitiæ, verbum illud diuinum

diuinum decem gradibus retrogressurū, infra no-
uem se Angelorū ordines submittendo, & huma-
nam naturam induendo. Hæc sunt læta illa nuntia
& solamina, hæc sunt salutationes illæ, quas Ange-
lus Gabriel ad mariam Virginem hodierna die de-
fert: *Missus est Gabriel Angelus à Deo in ciuitatem Galilee.* Quam missionē legationemq; vt pro dignitate
exponere & enarrare valeamus, de Legato ipso in
primis deq; eius legatione loquendum est; deinde
vero, vt eadem audita sit, & quale respōsum acce-
perit, aperiemus: inq; duobus hisce polis totā my-
sterij incarnationis sphæram circumagemus.

Legatus
in myste-
rio incar-
nationis
fuit Ange-
lus.

Quod ad primū igitur attinet, Legatus & tam
sublimis mysterij paranymphus, vnus de Angelo-
rum numero fuit. de substantijs illis intelligibili-
bus, immortalibus, incorporalibus, simplicibus &
semper mobilibus: vnus de numero beatorū illo-
rum spirituū tribus hierarchijs distinctorum, &
quorum singulæ hierarchiæ in tres ordines, & sin-
guli ordines in mille Angelos subdiuisi sunt. Deni-
que fuit Angelus, vt quemadmodum hominum
calamitas & perditio ab Angeli prauo molimine
duxerat initium, ita quoque eorum redemptio à bo-
no Angelo exordium haberet, vt vnde mors ore-
batur, inde vita resurgeret. Excitauit olim Tarta-
rus diabolum, qui Euam seduceret, eaq; sedu-
cta totum simul mundum calamitate inuolue-
ret; ita quoq; cælum hodie Angelum ad Mariam
Virginem emittit & delegat, qui eam salutaret,
eamq; salutando vniuerso orbi salutem afferret.
Angelo igitur huius legationis munus concreditū
fuit, quæ paucis quidem verbis & salutationē Vir-
ginis, & incarnationem Saluatoris, modum simul
& ordinem quo humana redemptio peragi de-
bet, gratiarumq; plenitudinem cōplectebatur.

Non

Non est hic amplius Cherubim, rhomphæa armatus, ante paradisi ianuâ constitutus; nō est amplius spiritus ille exterminator oēs Ægyptiorum primogenitos vna nocte interficiens; nō est hic Angelus, q ferro accinctus totū Senacherib exercitum internecone deleuit: non est hic Angelus ille qui gladio euibrato Dauidi eiusq; regno extremū interminatus est exitiū. Non est deniq; de illorum numero, qui quinq; florentissimas ciuitates flama & incendio consumpsere: sed est Angelus, nescio an Archangelus, nescio an de Seraphim numero, q pacem affert, qui nostræ redemptionis tabellarius est, ac Messiam iam iam venturum denunciat. O felicem nuntium! ô fortunatâ legationē! ô omniū votis & suspirijs expectatum legatum! Desinant igitur iam clamare Prophetæ, inhibete iam lacrymas mortales, exultate vos qui in Limbo captiui detinemini; ecce enim, promissus ille in lege Messias, iam iam venturus denunciat.

O Verbum æternū, itane te humiliari & deijci, vt nostræ naturæ fragilitatiq; velis copulari, eamq; in sponsam tibi seligere? vilis est, paupercula & inops est, nihil habet, plus Patri æterno debet, quam soluendo sit. Considera tecum ac perpende, ô Angelorum Princeps, q̄ vili sit illa stirpe oriunda, quâ plebeia eius coditio & profapia; vide, quænam sit eius origo. Filia scilicet est perfidi & infelicis illius Adam, cuius generatione & profapia nulla aut deterior aut peruersior excogitari potest; scætet fortibus, infamis est, omnes pene qui ab ea progeniti fuere, aut latrones, prædones, homicidæ, ficarij, idololatræ, aut adulteri exstiterunt. Quid? vosne sublimes & magnificos Principes eatenus humiliari, vt in eius familiam & stirpem adoptari velitis, & talem filiam ambeatis? omnes namq;

pene maiores eius sceleribus infames Deo peena dederunt, & diuinæ seueritatē iustitiæ experti sunt aliqui eorum in Babylonem profugi & exulante transire coacti; alij in Chaldæā & Assyriam capti abducti; alij in mari Rubro submersi; alij suspēdio interierunt, vt Aman; alij incendio consumpti, vt Sodomitæ cū vicinis; alij terræ hiatu absorpti, vt Chore, Dathan, & Abiron. Quodnam igitur genus despectius, quænam profapia aut vilior aut infirmior reperiri queat? Quid? tene igitur ò Saluator mundi, tam infames natales ambire, tam humiliter trunco velle inferi & copulari?

Cum Sampson Philistæ cuiusdam amorib. teneretur, eiusq; parētes eum alio mentē vt trāferret, adhortarentur, dicentes: *Nunquid non est malum in filiabus fratrum tuorū & in omni populo tuo, quia tu accipere vxorē de Philistim, qui incircumcisi sunt; non aliam in sui purgationē rationem attulit, q̄ amore sese eius nimium quantum teneri, & aliam se diligere nequaquam posse.* Ad eundem modum verus noster Samson, Dei h' ius, statim vt mundum recūmere cōstituerat, naturæ nostræ, vilis s. Philisthæ, amore incensus; omnes SS. Trinitatis personæ, Cherubim simul ac Seraphim, & totus deniq; orbis admiratus est, q̄ cœlum, patriam relinqueret, in qua tamen pulchra illa Angelorum natura, formosa illa filia cōmorabatur, & in regione externa & peregrina miserā Philistæam adamaret, dicens: *Quid est homo quod memor es eius, aut filius hominis quoniam visitas eum; Ipse vero amore excecatus aliud responsum non dedit quā magno se erga illam affectu affici, & alium dilectum adamare non posse*

dicens, *Delicia mea esse cum filiis hominum.* Veni igitur, veni hodie ò Jacob, relinque domū patris, inclina cœlos, incurua dignitates & titulos illos

Iud. 14.

Allegoriæ.

Psal. 3.

Prou. 8.

illos regios, imminue nonnihil maiestatem illam grandem, deq; throno tuo descende. Incipe iam inopiam & ærumnas pati, incipe nudis iam pedib. soli crucis baculo innixus, Iordanis nostri aquas transfudare, atq; instar vilis cuiusdam pastoris in terra aliena, oues & armenta idololatræ Laban, *Gen. 29.* hominis inquam ingrati & perfidi pascere. Duæ te hic expectant sorores, quæ matrimonio tecum copulari gestiunt, Lia videlicet & Rachel, Ecclesia nimirum triumphans & militans; Synagoga inquam & Ecclesia: at, postquam multas oues & greges copiosos congregaueris, duabus stipatus turmis, hominum scilicet & Angelorum, in paternam domum reuerteris.

Veni ô Dauid paupercule & humilis: nullus est *1. Reg. 17.* enim inter omnes Principes Iuda, & Optimates Israël, qui sese Golij Philistæo audiat obijcere. Veni & descende; hæc te trophæa, hæc te gloria, hæc te expectat victoria: at regios prius diuinitatis habitus exuere necesse est, ac peregrini viatorisq; vestibibus circumdari, funda q; humanitatis nostræ manus tuas oportet armari; qua armatura insignitus victoriam sine dubio referes, inque mercedem & præmium, non Saulis filiam, sed pulchram illam principem Ecclesiam, sc. vna cum corona & sceptro, non regni Israël, sed totius orbis imperij, in matrimonio habebis.

Veniamus iam ad sermones & colloquia, quæ hodie cum Maria Virgine habuit Angelus. Audite, quid inter se loquantur.

Aue gratia plena. Angelus ad Virginem ingressus, cum esset, qui ab hominibus adorari consueuerat: Virginē quodammodo adorans & reueritus, humiliterq; sese coram ea prosternens, his eam verbis allocutus est: Antequam, ô Virgo, vnuerſi hæc

machina conderetur, cum diuina iam mēte, Adamum per peccatum à gloria excisurum, præuisum esset: simulq; in arcano SS. Trinitatis consilio decretum, Verbū Patris vt homo fieret, humanamque propter hominem naturam indueret, tu quoque eadem simul opera prædestinata es, quæ eius mater fores. id vero certis quibusdam de causis hæctenus dilatatum est: at hodie tempus aduenit, illuxit hodie felix illa dies, qua à tot annorum millibus decreta sententia executioni mandata est.

Figura
quibus
Deipara
d. nota-
tur.
Cant. 5.

Prou. 7.

Gen. 2.

3. Esdr. 2.

Hinc ego te plenam gratia, & Oceanum, in quem omnes cœlestium benedictionum riuus & torrentes sese exonerant, iure meritoq; appello. Tu enim es illa turris David, omni ex parte cōminuta, ex cuius fastigio & lateribus mille virtutum clypei, omnisq; spiritualis armatura dependet. Tu es thronus ille regius, in quo pacificus ille Salomon rellidebit, quæ sexaginta fortissimi Israël custodiūt, cui sexaginta inquam Cherubinorū millia, omniū cœli primatum primi semper adstant. Tu deniq; es domus illa Sapientia, septem fulta columnis, septem Spiritus S. donis innixa. Hinc *benedicta tu inter mulieres*, etiam super omnes omnino viros, super Angelos oēs, quin etiam *benedicta*: cuius toties nobis in mundo mētio facta est. In ipso namq; Paradiso de te dictum est, *Ipsa conteret caput tuum*. Vix natum quippe peccatum erat, vix dæmon mouerat laceratos, quin statim omnium nostrum in te oculi coniecti, quin oēs iudicaremus, quod illa Amazon & virago futura esses, quæ cruentum illum Cerberū, & tricripitem belluam contereres & edomares.

Disceptantibus olim trib. Persarum optimatibus, quidnam ex omnibus videretur esse fortissimū, Zorobabel mihi non multum à scopo aberrasse visus est, dicēs esse mulierem, an simul te, o beatissima

firma Virgo, præsignasse. Et sane, tu generosa illa mulieres, quam tantopere Sapiens videre exoptabat, dicens: *Mulierem fortem quis inueniet?* Quasi dicere voluisset, Vbinam fortis illa mulier poterit reperiri? quando generosa illa femina apparebit, quæ nostris malis finem, nostræq; ruinæ restorationem allatura est? quæ nos pristinae innocentiae restituet, & victoriam de tam potenti hoste, quæ hic noster referet?

Quot illustres te, ô Virgo, mulieres præsignarunt? *Iud. 10.* Judith inprimis Holoferne expugnato nobilis, & Bethulam obsidio liberans. Esther deinde in magni Regis Assueri, propter pulchritudinem, *Esth. 7.* vxor adoptata, quæ gentem suam exitio & ruina eripuit. Rebecca quoq; magni illius Patriarchæ Abrahamæ filiû Isaac matrimonio accepit, qui ad mortem vsque immolandus deductus est. De te etiam tot Prophetæ vaticinati sunt, & cum primis vnus è maioribus tuis David Rex; *Gen. 25.* *Psal. 44.* *Audi filia, & vide, inclina aurem tuam, & obliuiscere domum patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum.* Sed relinque ô Angele, hos honorum titulos, & encomijs plenas salutationes mitte, ac procede vltcrius, adq; præcipuum legationis tuæ caput descende, nos vero ad alterum concionis membrum.

Ecce concipies, & paries filium. Ecce tua hic verba numero eadem, repetuntur Isaia, *Ecce virgo concipiet, & pariet filium,* Ea ipsa & in libris iudicum præmissa video, cum Angelus matrem Samsonis his verbis alloqueretur: *Ecce concipies, & paries filium; Iud. 13.* *ille erit Nazareus, & dabit initium liberationi populi Israel.* Egregia profecto rei, de qua agimus figura, Auditores; videmus namque hic etiam Angelum ad Mariam veri Samsonis matrem accedentem, eique filium promittentem, qui redemptionem

nem

nem populo suo sit allaturus. Eadem hic verba-
dem omnino Legatus, idem penitus mysterium
Ecce concipies, & paries filium, non quidem aliquem
Alexandrum, vt Olimpias; non Cæsarem, vt olim
Aurelia; nec Salomonem, vt Bethsabæe, sed Iesum
Christum qui mortem moriendo destruet, mun-
dum potentia perceller, ac dæmones effugabit: fi-
lium inquam, qui salutem reddet ægris, indulgen-
tiam concedet reis, lumen afferet cæcis, vitam re-
stituet mortuis, & paradisi ianuam referabit cap-
tiuis.

Figura.
Iud. 6.

Gen. 7.

*Ion 2. &
Aug. ep. 49.*

Exod. 2.

Insignis
meditatio
quomodo
te habue-
rit virgo,

Ecce concipies & paries filium: tu scilicet eris vellus
illud Gedeonis, verum inquam vellus, in quod Fi-
lius Dei, in modum roris cuiusdam cœlestis, de-
scendet. Tu eris ingens illa arca, quam verus Noë,
ad omnes omnino mortales à perditionis diluui-
o liberandos, ingreditur. Tu eris immanis ille cœtus
in gratiarum oceano natitans, qui miserum Ionã
cœlo profugum, inq; mundi huius mare deiectum
excipies, quem cum, non dico triduo, sed nouem
mensibus, sacratissimo tuo utero complexa fue-
ris, tandem in Bethlemiticum præsepe, velut ad
littus quoddam eniteris & effundes. Tu deniq; eris
illa Pharaonis filia, omnium mundi huius Egypti
mulierum primaria, & princeps, quæ miserum Mo-
sem in vitæ huius profluentem deiectum, in filium
adoptabis; qui vbi adoleuerit, mundum à seruitu-
te Satanica, velut à Pharaonica eripiet, eumq; per
rubrum passionis mare deducens, saluum & in-
columem in terram promissionis sistes.

Quid ais adhæc ò anima mea? an non in admira-
tionē raperis, cum tam expectatum hodie nuntium
tibi perferri, & tantis virginē encomijs audis con-
decorari? Propone tibi quæso ob oculos Virginem,
cum ad eã Angelus accederet, in conclauis sui ab-
dito

dito oclusam, ac sacra illa Isaiaë verba, *Ecce virgo concipiet*, attentius ruminantem, vt omnes vnanimi consensu Patres asseuerant. Audi, vt intra se ipsam dicat: Hem, quænam Deus bone, futura est illa? cuiusnam tanta futura sunt merita, vt mater tua futura sit, quænam obsecro erit illa virgo, cui tanta dignitas, tantaq; gloria præparata est? Magna profecto fuit felicitas Esther, summo illi omnium regum Assuero, Regi inquam Persarum, matrimonio iunctam fuisse: at longe maior eius futura est felicitas, quæ sponsa simul & mater totius orbis Monarchæ futura est. Erit, pfectò hæc altera Iuno,

quæ diuinam incedet regina, Deiq;

Et mater coniugq;

Vtinam mihi illam vel nosse contingeret, quanta ei promptitudine, quantaq; sollicitudine, ministrarem? quam diligens illi obsequium, quantum honorem exhiberem? quanto eam cultu & reuerentia prosequerem?

Cum his virgo esset intenta meditationibus, ac de sublimi illo Incarnationis, filij Dei mysterio attentius cogitans, extra se rapta esset: ecce tibi repente Legatum cœli ingredientem, ac nuntiantem, eam ipsam, non aliam Ecclesiam esse, quæ Dei mater fieret, & è qua Deus humanam carnem assumere decreuit. Eia age anima mea, hic ingemina stuporem, hic adauge admirationem, ac tecum ipsa iudica, num magis quàm antea Virgo fuerit demirata, cum subito sibi adstantem videret Angelum, & his se verbis alloquentem audiret? Quid eam hic fecisse, quid dixisse cogitabis? *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Ecquid ais, ô Angele? quinam sunt hi sermones? quænam mihi paradoxa occinis? Noui quidem virginem parere debere, de incarnationis mysterio nequaquam ambigo: sed quonam modo, & qua id ratione

tione

tione peragi debeat, scire peruelim: dicito quare
quomodo fiet istud? quoniã virginitatem meam Deo
 obtuli: & quamq̃ Iosepho matrimonio iuncta sim,
 certo tñ mihi constat certius, nunquam vel mini-
 mum ab eo detrimentũ illi inferendum, sed omnẽ
 eum potius daturã operam, vt videat, ne quod ei
 ab aliquo damnũ afferatur. Nam quẽadmodũ ca-
 stus ille olim Ioseph, nullũ Putipharis vxoris honori
 præiudiciũ irrogauit, propter honorẽ quo do-
 minum suum prosequabatur: eadẽ quoq; ratione
 hunc Iosephũ mecum facturum existimo, vt nihil
 sc. in me audiat admittere, propter eum quo Deum
 prosequitur, honorẽ & reuerentiã. Quemadmo-
 dum etiam Sunamitis illa Abisag, puella pulcerrima,
 in gremio Dauidis semper dormiẽs, nullũ vnq̃
 ab eo virginitatis detrimentũ passa est: eodẽ mo-
 do & Ioseph coniux meus mecum egit. *Quomodo*
 igitur hoc fieri posse existimas? Quas hic obsecro
 abyssos, quã abstrusos penetras recessus ò virgo?
 quẽ moues lapidẽ, quas difficultates & questionũ
 scrupos pponis? Hic nempe omnes Angelos facies
 obmutescere: illud n. *quomodo* verbis commode ex-
 primi potest. Adhuc te loqui opus est, ò Angele, ac
 plurib. rem verbis exponere, virginitq; omnẽ dubi-
 tãdi causã eripere. Dic Angele, dic ò cœlestis legate,
quomodo fiet istud? sed audi Virgo, quid Angelus di-
 cturus sit. Hac scil. ratione ò Virgo, incarnationis
 mysterium peragetur: Assumet Verbũ Dei naturã
 iã nũc indiuiduã, sed nõ subsistentẽ eãq; diuinẽ sup-
 hypostasi vniet, adeo vt duæ diuersæ nature in v-
 na combinandæ sint personã, diuina sc. in propria
 permanẽte, & humana in diuina. Atq; hæc omnia
 in sacratif. vtero tuo peragentur. Cuius rei innume-
 ras si luberet, possẽ pducere figuras. Vidim⁹ in de-
 serto Sinai rubũ ardentẽ, eundẽ vidim⁹, & incom-
 bustum

Figura
 qua incar-
 nationis
 mysteriũ
 designa-
 tur.

Exod. 3.

buſtum: qua te potiffimum re cenſeo deſignari, ſacratiffima Virgo: qua ſcil. deſertum es, in quo nulum vnquam peccatum, nulla maledictio, nulla viri mixtio reſedit, in qua demum rubum ardentem huius myſterij videre licet, atq; ignem diuinitatis in rubo humanitatis noſtræ ardentem, & hæc omnia ſine vſlo concupiſcentiæ ardore, ſine ignis læſione, ſine vſlo virginitatis detrimento.

Duos edidit gemellos Rebecca, ô Virgo, Iacob *Gen. 25.*
ſc. leuem & placidum, & Eſau pilofum & agreſtem.
Idē tibi eueniet ô virgo, qua ſecunda futura es Rebecca: ex ſacratiffimo nâq; vtero tuo gemini prodibūt, De^o nempe omnib. numeris abſolutus, cui⁹ Iac. figura extitit: & homo pilofus, & multis imperfectionib. deformis fact⁹, quē Eſau repræſentabat.
Si memineris ô virgo, Bethuliâ, qua nunq̄ hoſtili *Iud. 10.*
manu capta fuit, duę olim mulieres egreſſę ſūt. Iudith. ſ. venuſtate ſingularis, & eiufdē Abra, ancillæ ambę in mortē Holofer. cōſpiratēs: Ex te vero ô virgo, velut è Bethulia, q̄ nunquam peccatū expugnauit quæq; ciuitas illa es, de qua olim Pſalmiſt. cecinit, *Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas Dei*: duę naturę egreſſæ ſunt, diuina ſc. ipſa Iudith longe formoſior, & humana; quæ veluti ancilla eſt; quarū vtraq; armata eſt, vtraq; caput Satana, per Holofernē repræſentati, p̄ſcindere paratiſſima, atq; ad mundū captiuitate eripiundū prōptiſſima. Duo quoq; exploratores à Iofue ad terrā Iericho explorādā miſſi, aliquot dieb. apud Raab meretricē delituerunt. Ad eundē modū, ô ſacratiffima Virgo, magnus ille Iof. Pater æternus, mur⁹ Ierichūtis, peccata inquā, & mundi idola deſtruere volēs duos exploratores, naturā ſ. diuinam & humanā mittet, qui aliquot menſibus in ſacratiffimo tuo vtero deliteſcent.
Quotnā ô paranymphe Gabriel figuras depromis
quibus

Num. 85.

Tres ex
his figuris
in concio-
ne dePuri-
ficatione
B.V. repe-
riuntur,
sed quoni-
am hic
quoque
quadrare
videban-
tur, hic re-
petita sūt,
adhibitis
etiam tri-
bus nouis,
ne quis
forte pu-
tet, alias
non sup-
petere.

Gen. 8.

Exod. 25.

quibus virgini mysteriū hoc declares? Deprom-
tibi & vnā ipsi viri, o virgo. Duo namq; illi ad te-
ram pmissionis profecti, cum ad castra reuerten-
tur, racemū in vecte, euident vbertatis argumen-
tum retulerunt: vnde factum est, vt omnes vlti-
egregio fertilitatis indicio, miro gaudio efferten-
tur. Hæc terra pmissionis tueris, o virgo, ad qui-
duæ naturæ profectæ, meritis ingentib. onustæ re-
dierunt, magnum illum & pulchrum redemptio-
nis nostræ botrum portantes; vnde ingens, omni-
bus omnino mortalibus gaudium exortum est.

Quomodo fiet istud? Ex arca Noë, o virgo beatis-
sima duę aues euolarunt, coruus scilicet & colum-
ba, quarum illa in aquis mansit cadauerib. infidēs
& mortuaria cōsectans, hæc cum ramo virentis
leæ ad arcam reuerfa est. Docet me S. Spiritus, te-
lam arcam esse, è qua post nouem menses non dua
aues, sed duæ naturæ, humana nimirum & diuina
exibunt: quarum illa in monte Caluarie expirabit
& in sepulchro inter mortuos collocabitur; hæc
vero semper victura est, ppetuo olim instat oliua
virēs. In Propitiatorio, auro mūdissimo in cruce
to, duo Cherubin visebātur, sese mutuo versis vni-
tibus respicientes, alisq; totū propitiatorium ob-
uelātes. Designabat hoc te, o beatissima virgo, qui
verum propitiatoriū es, auro virtutū coopertum
duos aliquando Cherubinos in vtero gestaturam
Deum sc. atque hominem, qui se mutuo in vna ea-
demque persona complectentes, & stringentes, et
alis mirabilium operum suorum aliquando coo-
perirent. Aliam & quidem recentē adhuc depro-
mam. Protulit pius ille Samaritan⁹ duos è cruce
illius fauciati impendit. Non videor mihi procul,
o Virgo, à vero aberraturus, si opulentā te, magni
illius

illius Samaritani Iesu Christi, crumenam esse dixerō, è qua duæ naturæ veluti duo numismata proferendæ sunt, quæ in humani generis redemptionem per languidi curationem designatam, impenderentur.

Quomodo fiet istud, ô Virgo? Nestorius quidem & Theodorus aiunt, duas personas accidentaliter sibi vniendas, sed errant toto cælo: Eutyches vero & Dioscorus penitus his tradunt contraria: duas scilicet naturas in vnam miscendas & confundendas, sed falluntur: hæreticorum hoc est dicere, & non recte de fide sentientium.

Porro veritatem dicit Angelus, atq; ita fides nostra tradit, duas scilicet naturas diuersas, realiter distinctas fore, quæ in vna tamen hypostasi, in vna persona subsistent: non igitur mirum est, ô Virgo, si dixeris, *Quomodo fiet istud*? Neq; enim minor in hoc quam in SS. Trinitatis mysterio latet difficultas in Trinitate namq; tres personæ in vna sunt essentia, & natura: hic vero contraria ratione duæ naturæ in vna hypostasi.

Scio te, ô virgo beatissima, omnes callere scientias, inq; omni artium genere esse versatissimam; ac propterea reuoca in memoriam figuram illam Mathematicorum, quæ incarnationis mysterium ad viuum adumbrat, triangularem illi figuram habent, quam Scalenum appellant, quæ duo latera habet inæqualia, & eandem basim. Ita quoque mysterium hoc triangulare est, tribus constans naturis, anima scilicet, corpore & verbo, sed triangulum Scalenum est, cuius duo latera, natura inquam diuina & humana, inæqualia sunt, vna scilicet infinita, & altera finita. O magnam inæqualitatē! & tamen ambæ non nisi vnam basim, vnam nimirum personam habent. Iam satis superque virgo

Figura Mathematica, quæ mysterium Incarnationis denotat.

p san-

sanctissima de tuo *quomodo* me locutum existimo, & tibi dubitanti respondisse.

Quamobrem, *Ne timeas Maria*, Noli metuere sanctissima Virgo: ne timeas quod tibi falsa nuntiem: nihil quippe certius est: hoc ab aeterno decretum. Ne timeas Maria peccatum originale, mortale, veniale: noli metuere dolores partus: paries quidem filium tuum in gaudio, & ridens, vt olim Sara peperit Isaac: filius autem tuus nascetur, ridens, vt magnus olim Bactrianorum Rex Zoroastes. Ne timeas, ne sis de perdenda virginitate sollicita: parce metu, Spiritus S. superueniet in te, ille totum hoc opus diriget, illius auspicijs omnia & non eximio sine miraculo peragentur.

Zoroastes
ridens na-
tus est.

Sueton. in
Caesare.

Videamus, quid in hanc rem referat Suetonius. Cum Iulius Caesar nauem conscendisset, ac vehemens tempestas ingruisset, adeo vt nauarchus formidine percussus expallescere, ad eum conuersus Caesar, ait, *Quid times? Caesarem defers, & fortunam eius.* Iisdem ego te hodie verbis compellabo, o virgo Maria. *Quid times? Christum defers & fortunam eius.* filium inquam Dei, & gratias eius, merita, corpus, animam, diuinitatem, atq; omnem denique fortunam eius.

Insignis
super ver-
bis Deipa-
& medi-
tatio.

Sed, o Beata Virgo, iam satis superq; tecum Angelus ille legatus locutus est, iam aperuit, quod in mandatis habebat, tempus est, vt vnde venit, reuertatur, expectat responsum, q; ad Regem suum deferat. e te iam, o Virgo, salus nostra dependet: tibi ecce, iam pretium redemptionis nostrae offertur: si enim id benigne accipias, & Dei petitioni annuas, ecce redempti sumus. Hoc est, hoc inquam est, q; infelix Adam, atque omnis eius posteritas, magna cum infamia e paradiso expulsa, iam a tot annorum millib. obsecrat, & enixe contendit. Hoc est, quod
Pro-

Prophetæ ac Patriarchæ omnes, quod Reges in limbo terræ captiui detenti, à tot retro annis à te expectant. In te, ô pulcherrima Esther, omnē spem suam collocat afflictus ille Mardocheus. In te domus reclinata recumbit. A te ab ore tuo iam dependet miserorum consolatio, captiuorū redemptio cōdemnatorū gratia, ac deniq; totius mundi salus. Audite ergo, quid ad hæc virgo responderit.

Responsū
Virginis
ad verba
Angeli.

Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuū. Diutius te nolim morari, ô Angele, iam tempus est, te reuerti, omnes namq; cogitationes meas in admirationem rapuisti. Equidem non nisi humilis ancilla Domini sum, fiat mihi secundum verbum tuum. Ecce huiusce regi figuram in Regum libris. Cum Abigail se à Dauide rege in vxorem peti intellexisset, in terram se prostravit, & humiliter respondit: *ancilla Domini mei.* Noua hæc Abigail iisdē hodie verbis vtitur, dicēs: *Ecce Ancilla Domini:* quasi dicat, Ne me huiusmodi elogijs condecores, ô Angele, ne quæso, matrem Dei appelles: sed hoc vtinam mihi concedatur, vt perpetuum ei & fidelē famularum exhibere queam, ac fida ei ancilla existere. Hoc est responsū, q̄ tanto tempore è cœlo, terra & inferis expectatum est. Iam nuptiæ illæ regiæ, diuinę nature cum humanitate nostra, in Maria Virginis vtero, in ita sunt & peractæ. Omnes iam figuræ completæ, iam omnia veterū Prophetarum vaticinia verissima fuisse intelliguntur.

1. Reg. 10.

Iam totus tibi mundus, ô sacratissima, augustissima & sanctissima Virgo, propter immensum, quod hodie per te munus accepit, deuinctus est: iam scilicet tempus est, quo te colere & adorare debemus, cum nimirum humilitate nos tua ab omnibus ærumnis & calamitatibus, quas Eux superbia, & fastus inuexit, liberaueris. Hic scilicet Patriar-

Patriar-

Patriarcharum vota & suspiria completa sum.
 Hic parvus ille lapillus de montibus æternis in sa-
 cratissimum vterum, sine vilo humano opere, de-
 lapsus est, qui lapillus adeo tandem excrescet, vt
 magnitudine sua totum sit orbem repleturus. Ho-
 die Dominus nouum creauit super terram, cum
 tu Virgo, mulier illa facta es, quæ sine vilo viri
 commercio aut admistione, virum circumdedisti,
 Filium inquam Dei, quem delicata ac molli carne
 vestiti, & circumdedisti. Quis te igitur non colat,
 Virgo, quis non honore prosequatur, quis te non
 vt matrem Dei agnoscat? Equidem meritorum
 tuorum magnitudinem exprimere nequeo: tu
 namque es cœlorum Regina, SS. Trinitatis infans,
 Domina Angelorum, hominumq; Patrona. Tu es
 paradisi porta, maris stella, & mundi luna; imo
 vero pulchra vt Luna, electa vt Sol; quin etiam sole &
 luna pulchrior: nunquam enim deliquim passa
 es. O luna & sol mundi, precum tuarum influxib.
 nos irriga, meritorumq; tuorum lumine nos illu-
 stra, vt postquam te vna cum charissimo Filio Do-
 mino nostro & Redemptore, in mundi huius de-
 serto, debito honore fuerimus prosecuti, in supre-
 mis sedibus aliquando te videre, ac semper-
 na tecum beatitudine perfrui possi-
 mus, Amen.

Jerem. 31.

Cant. 6.

F I N I S.

Lib. Collegij Soc. J. M. Paderb.